

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד – המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

ימי-עיון בכשרות

ועד רבני חב"ד מקיים שני ימי-עיון לציבור הרחב, שיעסקו בנושא: כשרות בעידן המודרני. המרצים בימי העיון יהיו ממיטב המומחים בנושאי כשרות, רבנים ואנשי מקצוע בתחומם, וההרצאות יעסקו בקשת רחבה של סוגיות, משעטנו ועד בעיות של יין נסך. ימי-העיון יהיו אי"ה בימים ג'ד, י"ח-י"ט בשבט (29-30 בינואר), ברמת שלמה בירושלים. טל' 08-9493176.

שבת בכפר-חב"ד

אשנב לחב"ד מארגן עוד שבת אירוח בכפר-חב"ד, בשבת הבאה, פרשת בוא, ח' בשבט (19.1). השבת תיערך כהכנה ליום ההילולא י' בשבט, יום ההסתלקות של הרבי הרי"צ ויום עלותו לנשיאות של הרבי מליובאוויטש. פרטים ורישום בטל' 052-6565190.

זעיר אנפין

בעקבות הצלחת התקליטורים של יצחק מאיר שבהם הוא שר את שירי השבת האהובים, הוא מגיש עכשיו תקליט חדש – זעיר אנפין, שירים לסעודה שלישית. בתקליט יצחק מארח אמנים ממוגון הקשת המוזיקלית בישראל: דוד ד'אור, שלמה כ"ץ, מקהלת הילדים פרחי עציון, והרב מיכי יוספי. טל' 050-7474377.

זמני השבוע

ניוירוק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
4:30	5:02	5:30	4:45
5:34	6:07	6:26	5:44

294 בתי-חב"ד מוקד-חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

ההכרעות החשובות שמאחורי הציניות

גם אם הפוליטיקאים מתאימים את מסריהם לצורכי התעמולה – תוצאות הבחירות עשויות להיות משמעותיות ביותר לחיים האמיתיים

מגדלי עזריאלי במבט מהר ברכה בשומרון (צילום: אתר השומרון)

כל שמערכות הבחירות מתנהלות יותר ויותר על-פי הנחייתם של יועצים מקצועיים, וככל שההחלטות מתקבלות על-פי תוצאות הסקרים של אמש – מתפתח בציבור מיאוס גובר והולך מכל ההצגה הזאת. הלוא איש אינו מתכוון באמת למה שהוא אומר. כל אמירה והצהרה מנוסחות בידי מומחים ומשוגרות לחלל האוויר על-פי הצרכים התעמולתיים. אם-כן, מה הטעם להתייחס ברצינות לכלל ההמולה הזאת?

תוצאות הבחירות יכולות להיות משמעותיות ביותר מבחינת היכולת לעמוד מול הלחץ הפנימי והחיצוני ולמנוע את הקמתה של מדינת טרור כזאת. ההצבעה שלנו יכולה להיות הרת-גורל באשר לעתידנו ולעתיד ילדינו.

גם העיסוק התקשורתי, המתמקד במניעים האישיים ובחילופי המהלומות בין המפלגות, יוצר רושם שלפנינו זירת תחרויות יצרית וסוערת, אבל לא באמת חשובה. כך מתפתחת בציבור אדישות לצד תחושה שיכולם אותו דבר.

זהות יהודית

סוגיה שנייה, קיומית לא-פחות, היא הזהות היהודית. תוצאות הבחירות יכולות להיות משמעותיות באשר לשאלה איזה חינוך יקבלו ילדי ישראל, איך יתנהלו חיי היהדות במדינה, והאם יתקיימו השרידים האחרונים שעוד נותרו מהשבת, מרישום הנישואין והגירושין ומסוגיית הגירור.

ההצבעה בבחירות יכולה להיות רבת-משקל באשר לשאלה אם יהודים שומרי תורה ומצוות יוכלו לחנך את ילדיהם בחינוך על טהרת הקודש, בלי שגורמים זרים ינסו להתערב בחינוך ולכפות שינויים שאינם מקובלים על הציבור הזה.

גם סוגיית תלמידי הישיבות תעלה במלוא עוצמתה עם כינון הממשלה החדשה. האם היא תיפתר בדרך חכמה ושקולה, מתוך הידברות עם הציבור החרדי, או שיווצר עימות גורא ואיום שקשה להעריך את תוצאותיו. גם זה עשוי להיקבע על-ידי תוצאות הבחירות.

נתפלל לבורא העולם שינחה אותנו לבחור את הבחירה הנכונה, שתהיה לטובת עם-ישראל, ארץ-ישראל ותורת ישראל.

הכוח לעמוד בלחץ

אך האמת היא שהמשחק הססגוני, השלטים והסמאות, התשדירים והאסטרטגיות, מסתירים הכרעות חשובות ביותר לכל אחד ואחת מאיתנו. גם אם הפוליטיקאים ציניים וגם אם הם מתאימים את מסריהם לצורכי התעמולה – תוצאות הבחירות עשויות להיות משמעותיות ביותר לחיים האמיתיים שלנו.

על סדר היום עומדות שתי סוגיות מרכזיות שאמורות לעניין כל אדם בישראל. העניין הראשון הוא העמדה שתציג הממשלה הבאה מול הלחץ הבינ-לאומי להקמת מדינה פלסטינית בליבה של ארץ-ישראל. מדינה כזאת (אמנם לא רשמית) כבר קמה ברצועת עזה, אחרי נסיגתנו חסרת האחריות ממנה. התוצאה ידועה: כל אזור הדרום ואף המרכז ספגו טילים.

האם אנחנו רוצים לקבל מדינת טרור כזאת גם בפאתי ירושלים, גוש דן, השרון וחיפה? האם אנחנו מוכנים להמר הימור פרוץ שכזה ולהאמין שתקום פה מדינה שוחרת שלום שתעסוק בגידול פרחים בלבד? האם לא הספיק לנו הניסיון המר מאז הרפתקת אוסלו והנסיגה מרצועת עזה כדי לדעת בבירור איזו דמות תלבש מדינה כזאת?

שיא הגילוי ב'ערוות הארץ'

שישים ריבוא

החידוש של יציאת מצרים גדול לאין-ערוך אף מגיור רגיל. בגיור יש הבדל בין גיור של יחיד לגיור של רבים, כשם שגם בברכת המזון יש הבדל אם מברכים ביחיד, בשלושה, בעשרה וכדומה. השיא הוא מעמד של שישים ריבוא מישראל. וכאן היה גיור של שישים ריבוא מישראל, ולא סתם שישים ריבוא, אלא שישים ריבוא נשמות כלליות, שכל נשמות ישראל בכל הדורות הן ניצוצות של נשמות היוצאים ממצרים.

הכוח המופלא הזה של יציאת מצרים, ש"נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו", חוזר ומתחדש בכל שנה ושנה, והוא מגיע אל כל יהודי ויהודי. כשיהודי עושה חשבון-צדק בנפשו ומגיע למסקנה שהוא רחוק מהקב"ה, עליו לזכור שהקב"ה מתגלה אליו ומעניק לו כוח להתהפך ברגע אחד לדרגה העליונה ביותר ולצאת מ'מצרים' - מכל המְצָרִים והמגבלות.

(תורת מנחם כרך ל, עמ' 214)

וזה החידוש הגדול של הגאולה ממצרים: דווקא שם "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו", שיא ההתגלות האלוהית - הקב"ה בעצמו, עצמותו ומהותו יתברך, נתגלה במצרים. ועד שפרעה, שמסמל את תכלית ההתנגדות לקדושה, הודה והכריז: "ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים".

חידוש הגיור

הדברים משתלבים עם דברי הגמרא ששעת יציאת מצרים הייתה מעמד הגרות של עם ישראל. גיור מבטא התהפכות מוחלטת - בניאדם שהיו בתכלית הריחוק מהקדושה הפכים לעם קדוש.

החידוש שבגיור גדול אף מהחידוש שבלידת בת או בן. החידוש שבלידה הוא ביכולת ליצור יש מאין, ואילו בגיור נוטלים מציאות של טומאה והפך הקדושה והופכים אותה מן הקצה אל הקצה עד שהיא נעשית מציאות של קדושה. בזה מתבטא החידוש העצום של יציאת מצרים.

כאשר פרעה ביקש ממשה רבנו להתפלל אל ה' כדי שתיפסק מכת הברד, ענה משה: "כצאתי את העיר אפרוש את כפיי". מדוע לא היה יכול להתפלל בתוך העיר? מפרש רש"י: "אבל בתוך העיר לא התפלל, לפי שהייתה מלאה גילולים" [=עבודה זרה].

הדגש כאן הוא שמצרים הייתה "מלאה גילולים". בכל מקום בעולם יש אפשרות שתימצא עבודה זרה, אבל שם יש עוד דברים מלבד עבודה זרה. מצרים הייתה 'ערוות הארץ' - המקום השפָּל ביותר בארץ, והיא הייתה "מלאה גילולים" - כל פרט במצרים היה רווי עבודה זרה.

מלאה גילולים

מצרים משקפת את ההפך הגמור מעולם הקדושה. כשם שבתחום הקדושה, להבדיל, צריך שיהיה "בכל דרכיך דעה", שהאדם יהיה קשור עם הקב"ה בכל פעולה, ובכלל זה באכילה, בשתייה וכדומה - כך במצרים היה ההפך הגמור: כל פרט בחיי מצרים היה מלא עבודה זרה והפך הקדושה.

אמרת השבוע

מייקר מילים

רבי קופל רייך, רבה של בודפשט, היה דרשן נפלא ובעל פה מפיך מרגליות. פעמים רבות הגן על היהודים לפני פורומים לא-יהודיים, והופעותיו היו תמיד מרשימות ומעוררות כבוד.

פעם אחת נכנס אליו אחד מבניו ומצא אותו מתכונן לקראת דרשה שגרתית למדיי שהיה עליו לשאת. התפלא הבן: "האם לאחר כל הניסיון שיש מאחוריך עדיין זקוק אתה להכנה?".

השיב האב: "אכן, בני, אולם עיקר ההכנה אינה כדי לדעת מה לומר, אלא כדי להחליט מה לא לומר". והוסיף בנימה של הומור: "משה רבנו טען: 'ואני יקר שפתיים', ומתרגם התרגום: 'ואנא יקר ממלל'. מכאן שיש לייקר את המילים..."

פתגם חסידי

"שלוש גלויות הן ואחת קשה מחברתה: גלות ישראל בין הגויים, גלות ישראל ביד ישראל, והקשה מכולן - גלות האדם אצל עצמו" (רבי שלום מבבלז)

מכות מצרים | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

דמים תרתי משמע

"ויהי הדם בכל ארץ מצרים" (שמות ז, כא). אומר המדרש (שמות רבה) "ממכת דם נתעשרו ישראל", כי המצרים קנו מהם מים בכסף מלא. זה היסוד לאמרה הידועה "דמים תרתי משמע": למצרים משמעות ה'דמים' הייתה דם כפשוטו, ואילו לבני-ישראל 'דמים' היה במשמעות כסף.

(דגל מחנה אפרים)

להפוך מים לדם

"הנה אנוכי מכה... על המים אשר ביאור ונהפכו לדם" (שמות ז, ז). מים מסמלים קרירות, ואילו הדם מסמל חום (ועד הביטוי 'רתיחת הדמים'). המכה הראשונה שהכה הקב"ה את מצרים הייתה הפיכת הקרירות לחום. האדם המבקש לצאת מְצָרֵי הגוף והנפש הבהמית נדרש כצעד ראשון להפוך את הקרירות והאדישות לענייני תורה ומצוות - לדם, לחום ולהתלהבות של קדושה.

(הרבי מליובאוויטש)

הפיכת חסד לגבורה

באותות ובמופתים שהיו במצרים הייתה הפיכה של דבר אחד לדבר אחר, ואף לסוג אחר. למשל, במטה שנהפך לנחש נהפכו הדומם או הצומח לסוג החי. המים שנהפכו לדם מייצגים הפיכת דבר שעניינו חסד (מים) לגבורה (דם).

(ספר המאמרים ת"ש)

מומחים מאז ומעולם

"ויעשו כן חרטומי מצרים" (שמות ז, כד). מופת זה, של הפיכת נהרות לדם, היה בידי החרטומים לעשות בנקל. לזה הם מומחים מעולים, וזו אומנותם מאז ומעולם.

(רבי יצחק מוולוז'ין)

כוונה כפולה

"וידעו מצרים כי אני ה' בנטותי את ידי על מצרים" (שמות ז, ה). במכות שניתנו למצרים הייתה כוונה כפולה - לשבור את קליפת מצרים ולהביא את המצרים לידי הכרה "כי אני ה'".

(ספר המאמרים תש"ה)

ה' הצדיק ואני

"ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים" (שמות ט, כז). איך ייתכן שפרעה, בעל הגאווה, יודה ויצהיר שהוא רשע? אלא זו הייתה כוונת דבריו: "ה' הצדיק ואני", גם אני צדיק הנני, "ועמי" - הם הרשעים.

(רבי יהושע מאוסטרובצה)

דין ורחמים

במכת ברד השתתפו מידת הדין ומידת הרחמים, ולכן נאמרו בה השמות הויה' ואלוקים. ואכן, הפשתה והשעורה, שאינן הכרחיות כל כך לקיום האדם, נוכתה, ואילו החיטה והכוסמת, שחיי האדם תלויים בהן, לא נוכו.

(מהרשד"ם)

ברכה והוראה

דמעות של שמחה ואושר עמדו בעיני כל ידידיו ומכריו של ר' חיים לרגל הבשורה המפתיעה והמשמחת: אחרי שנים רבות של עקרות, שנים של ציפייה ללא תוחלת, מלוות בתקוות ואכזבות לצד תפילות ותחנונים, זכו סוף סוף ר' חיים וזוגתו לחבוק בן, בשעה טובה ומוצלחת.

בהתרגשות רבה ציפו הכול לברית. לשמחה הגדולה היו שותפים כל בני העיירה, ואף ידידים ומכרים מחוצה לה. כל מי שהכירו את ר' חיים טוב הלב והצטערו בצערו בעבר, שמחו מאוד בשמחתו בהווה.

אולם כשהתקרב יום הברית הבחינו ידידיו הקרובים כי עננה מכסה את פניו של בעל השמחה. הוא נראה מודאג ומדוכדך. הידידים ניסו לברר את סיבת דאגתו, אך הוא לא הגיב.

ר' חיים הרבה להסתופף בצילו של רבי ישראל מרוז'ין. פעמים רבות ביקש את ברכתו לילד, אך מעולם לא נענה בפה מלא. ככל שנקפו השנים החלה ארשת קדרות לשרות על פניו.

בשמיני עצרת התקצ'ח אירע הדבר. ר' חיים, שבא לעשות את החג בצל רבו, נזדמן לסעודת חג עם קהל נכבד מחסידי רוח'ין אצל בן הרבי, רבי שלום יוסף מסדיגורה. אוירת השמחה שהקיפה את כל הנוכחים לא הצליחה לשחרר את ר' חיים לגמרי מהמועקה השוכנת בליבו. הוא עמד בקצה השולחן, מכונס בתוך עצמו.

בעיצומה של השמחה פנה אליו פתאום רבי שלום יוסף ושאל: "מדוע אינך שמח כראוי לחג גדול כזה?". ר' חיים פרץ בכי ושפך את מר ליבו. "כיצד אשמח ואני הולך עריירי", אמר.

שקע רבי שלום יוסף בהרהורים, ואז הציע עצה: "שמענא, כידוע יוצא אבי לעיתים קרובות לטיול ביער הסמוך, ובכל פעם הוא מזמין את אחד מבניו ללוותו. בעוד יומיים, באסרו'חג סוכות, יהיה תורי ללוותו. ביום הזה תקדים ותתחבא ביער במקום ששם נוהג אבי לנוח אחר הטיול, וכשארם את ידי לסימן תצא ממסתורך ותיגש אל אבי לבקש את ברכתו לילד".

נחרד ר' חיים. הוא ידע היטב כי הצדיק מרוז'ין מקפיד מאוד שלא יימצא איש ביער באותה שעה. אך בן הרבי הרגיעו והבטיח לו נאמנה כי אם ינהג על-פי הצעתו יזכה לבן.

בבוקר אסרו'חג יצא ר' חיים אל היער ומצא לו מקום מסתור מתאים. שעה

שעתיים עברו והנה נשמע קולם של הצדיק ובנו מתקרבים. הוא ראה כי פניו של הרבי בוערות כשלהבת אש בעודו משוחח עם בנו בלהט. בשלב מסוים התיישב הרבי על סלע ובנו ישב לידו.

ר' חיים התקשה לשמוע את תוכן שיחתם, אך חש כי מדובר בדברים העומדים ברומו של עולם. פתאום

קלטו אחזינו את הרבי אומר, כי גם את הטבע יוכל לשנות ואף מי שאינם יכולים ללדת ילדים יוכלו להיות הורים בכוח ברכתו.

באותו רגע הרים בן הרבי את ידו בסימן המוסכם. ר' חיים יצא ממחבואו, רועד כולו, והתייצב לפני הרבי. הוא פרץ בכבי ושטח את בקשתו לבן, שיעניק לו ולזוגתו

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

גאולה במכות

גאולת בני ישראל ממצרים הייתה כרוכה בהנחת עונש כבד על מצרים. גם בנבואות הגאולה העתידה כלול דין גדול שיעשה הקב"ה עם אומות העולם. שני ההיבטים האלה – גאולה לישראל ודין לגויים – עוברים כחוט השני כמעט בכל מקום שבו מדובר על הגאולה. בלעם ניבא על מלך המשיח: "וקרקר כל בני שמי", ולדברי המפרשים הכוונה שהמשיח יהרוס את הגויים כשם שהורסים קיר. גם בשירת האזינו הקב"ה מבטיח כי "דם עבדיו ייקום, ונקם ישיב לצריו".

בנביאים מתוארת הנקמה הגדולה שיעשה הקב"ה באדום, האומה ששעבדה את עמי ישראל בגלות הזאת. כמעט כל הנבואות מזכירות זאת, אך בחריפות יתרה הדברים מתוארים בנבואת ישעיהו (פרק סג): "מי זה בא מאדום, חמוץ בגדים מבצרה". נבואה זו רומזת, כדברי המפרשים, ל"חורבן אדום העתידי... והמשיל הא"ל יתברך המחריבה לגיבור עושה נקמה באויביו ובגדיו אדומים מדם ההרג" (רד"ק). הנבואה מדברת על "אֲדָרְכֶם באפי אֶרְמָסֶם בחמת", והקב"ה מודיע: "כי יום נקם בליבי ושנת גאוּלִי באה".

ימי תיקון

לעומת נבואות הזעם האלה אנו מוצאים נבואות אחרות, המבשרות שהגויים יתהפכו לטוב, יעבדו יחד את ה' ויסייעו לעם ישראל: "והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה'... ונהרו אליו כל הגויים" (ישעיהו ב,ב). כמו כן: "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה, לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד" (צפניה ג,ט). הנביאים מתארים את הסיוע שיושיטו אומות העולם לעם ישראל: "ובנו בני יְכָר חומוֹתֶיךָ" (ישעיהו ט,ו), "והיו מלכים אומנייך" (שם מט,כג), "ועמדו זרים ורעו צאנכם" (שם סא,ה).

מכל זה עולה שהגויים יחיו ויתקיימו גם אחרי הגאולה, ואדרבה, הם יתקונו ויגיעו לשלמותם. הרמב"ם (הלכות מלכים סוף פרק יא) אף מחשיב את תיקון העולם הכללי כאחת מפעולותיו של המלך המשיח – "ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד". איך הדבר משתלב עם נבואות הזעם על החורבן וההרס שימיט הקב"ה על הגויים?

זאת ועוד: ימות המשיח, במהותם הפנימית, הם ימי תיקון ושלמות. אז ייכרת הרע מן העולם, מלכות ה' תתגלה בכל העולם כולו. איך ייתכן שבמצב עילאי כזה יהיו חורבנות, הרג בני אדם, עונשים, נקמות – גם אם כל הדברים הללו יקרו לאומות העולם!?

דין באדום

יש להבחין, כמובן, בין סתם גויים ובין רשעי האומות ואויבי ה'. הראשונים יתוקנו בבוא הגאולה, ישתלבו בתיקון העולם וימלאו את התפקיד שיעיד להם הקב"ה בבריאה; אולם כל הרשעים והאויבים – אלה יבואו על עונשם וייכרתו.

מבואר עוד, שאף הנקמה שיעשה הקב"ה באדום לא תהיה בבחינת 'חשבון ישן', אלא אותן אומות, שמהן הקב"ה אמור להיפרע, עתידות להפריע לגאולת עם ישראל ולהתייצב נגד ה' ונגד משיחו. הללו ייענשו במהלך הגאולה, וכך יקיים הקב"ה את אשר הבטיח להינקם מצריו ומשונאיו.

וכך נאמר במפורש (ישעיהו ס"ב): "כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך – יאבדו". אותן אומות שיתרבו למלא את תפקידן בבוא הגאולה, יתרבו לטייע לעם ישראל וייתצבו נגדו – יאבדו, כי בהתנגדותן יאבדו את זכות קיומן. רק כיום, כאשר יש העלם והסתור והאמת האלוקית אינה גלויה בעולם, אדם יכול לפעול נגד תכלית קיומו, אולם בזמן הגאולה, כאשר כל דבר יעמוד על כנו – לא יהיה מקום למי שאינו ממלא את ייעודו. לכן יאבדו כל אומות הרשע וכל אויבי ה', ואילו הגויים שיצטרפו למהלכי הגאולה – יהיו שותפים לעולם המתוקן.

שמחת חיים.

לא היה קץ לאושרו כשהרבי נענה ואמר כי הוא מבטיח שייוולד לו בן. הרבי הוסיף, שקודם הברית יבוא לשאול אותו בדבר השם המתאים לילד, אך הזוהר שאיש לא ידע על כך.

עברה שנה והנס התחולל: תינוק נולד בביתו של ר' חיים. אולם השמחה לא הייתה שלמה, שכן כמה חודשים קודם לכן נאסר הצדיק מרוז'ין בעקבות הלשנה זדונית. כעת הייתה לר' חיים דאגה מטרידה – כיצד יוכל לקיים את הבטחתו לרבי להתייעץ איתו לפני הברית על השם שיינתן לילד.

הגיע ליל הברית. בעוד ר' חיים מתאמץ להישאר ער, כנהוג, ולקרוא את מאמרי הזוהר העוסקים במילה, נפלה עליו תרדמה. בחלומו הוא רואה פתאום את רבו שבא אליו ואומר: "קרא לבנך 'אלתר' [=זֶקֶן ביידיש, ומשמעותו אריכות ימים]. אך מכיוון שלא מקובל לקרוא בשם הזה בלי עוד שם, תאמר בשקט בעת קריאת השם גם את שמי – 'ישראל'...".

ר' חיים התעורר נרעש ונרגש. לא היה ספק בליבו כי הרבי דאג לבוא אליו בחלום ולהנחותו.

מכאן ואילך היה ר' חיים שרוי בשמחה גדולה. בעת הברית, כשאומר הברכות קרא בקול "וייקרא שמו בישראל...", השיב ר' חיים: "אלתר", ותוך כדי דיבור אמר בשקט – "ישראל". למשמע השם תמהו כל הנוכחים, כי אכן לא היה מקובל לקרוא לילד 'אלתר' בלבד, אך סמכו בליבם על חסיד כר' חיים, ולא הרהרו אחר מעשיו.

הילד גדל ונקרא בפי כול 'אלתר'. במרוצת הזמן נשתכח השם 'ישראל' אף מזיכרונו של ר' חיים.

הגיע יום בשורה: הרבי מרוז'ין השתחרר מכלאו. הצדיק העדיף שלא לחזור לרוז'ין, אלא התיישב בעיר סדיגורה. חסידים רבים זרמו אל סדיגורה, לשמוח בשמחת שחרורו של הרבי. גם ר' חיים היה ביניהם, וביקש לנצל את ההזדמנות להודות לרבי על הולדת בנו.

בהגיע תורו לעמוד לפני הצדיק רשם בפתק את שם בנו 'אלתר'. פני הרבי נעשו מהורהרות, שוב ושוב הביט בפתק, ולבסוף אמר לר' חיים: "האם זה שמו היחיד? האם לא צורף לו גם השם 'ישראל'!?"...

צמרמורת עברה בגופו של ר' חיים. מרוב תדהמה הצליח רק להניד בראשו לאות הן. עתה לא היה לו ספק כי אמנם הרבי עצמו הופיע בחלומו והורה לו איך לקרוא לילד.

אוצר יהודי במערות טאליבן

הלאומית. "מלבד החומר שכבר מצוי בידינו, נחשפנו גם לסריקות של הכתבים האחרים, ובהחלט אפשר לקבוע כי מדובר באוצר גדול".

עדות המדען

בזמן כתיבת המסמכים היה האזור שוקק חיים, על תוואי דרך המשי, שחיברה בין המזרח ובין המערב. מאז ננטש המקום ובמשך שנים רבות איש לא דרך בו. מומחים העריכו כי בעקבות החיפושים אחר אוסמה בן-לאדן החלה במקום תנועה רבה, שהובילה לבסוף לחשיפת קיומה של קהילה שנכחדה.

הפרופ' בן-שמאי, המתמחה בערבית-יהודית ובכתבי רבי סעדיה גאון, מגלה כי קיבל עדות אחת מאיש מדע בצרפת שמתעניין בעתיקות על הדרך שבה נמצאו הכתבים. "האיש העיד באוזני שסוחר אפגני לקח אותו למערה שבה נמצאו הכתבים", אומר הפרופסור. "על חיי הקהילה אנו יודעים לא מעט, אולם זו הפעם הראשונה שיש בידינו גם הוכחות בצורת מסמכים אמיתיים".

דפי משנה

בין הדפים המתפוררים, שגילם כאלף שנה לפחות, כתבים של רבי סעדיה גאון, ושלל מסמכים המעידים על חיי קהילה משגשגים ועל חיי המסחר. "במסמכים שבידינו פולמוסים הלכתיים, תרגומים של התנ"ך לפרסית, וגם

זה קרה לפני קצת יותר משנה. באזור ההררי באפגניסטן, סמוך למערות שבהן הסתתרו אנשי הטאליבן, הלך רועה צאן עם עדר כבשיו ונתקל באוסף כתבייד עתיקים. הרועה, שלא הבין את ערך האוצר שמצא, העביר אותו לאנשים מקומיים. כתביהיד יצאו מאפגניסטן והגיעו לידי סוחרי עתיקות בכמה וכמה מדינות.

בתוך ימים פשטה השמועה בקרב סוחרי היודאיקה בעולם: אוצר יהודי רב-ערך, ובו כתבים היסטוריים, נחשף באפגניסטן. ההתרגשות הייתה בשיאה, מאחר שכבר שנים רבות חלפו מאז נמצאו כתבייד יהודיים רבי-ערך.

הגניזה האפגנית

לאחר משא ומתן ממושך הצליחה הספרייה הלאומית לשים את ידה על חלק מהאוצר, המכונה 'הגניזה האפגנית'. לדברי מקורות בספרייה, שערכו בדיקות מקיפות עם מומחים, מדובר בכתבייד אותנטיים, שישפכו אור על הקיום היהודי באפגניסטן (אז פרס) בימי הביניים, תקופה שהייתה עד כה לוטה בערפל. נוסף על ערכם הגדול של כתביהיד, הם משמשים עדות יחידה לקיומה של קהילה יהודית באזור.

"זו תגלית עצומה ולמסמכים ערך עצום. זו הפעם הראשונה שנחשף טקסט יהודי-הלכתי מאפגניסטן", אומר לשיחת השבוע' הפרופ' חגי בן-שמאי (73), המנהל האקדמי בספרייה

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שעטנז בבגדים

שאלה: בקניית חליפה או סוודר, האם אפשר לסמוך על הצהרת המוכר שאין בהם שעטנז?

תשובה: ככלל, בכל דבר שצריך בדיקה אין לסמוך על עדות המוכר בלבד, שהוא בעל עניין. בשעטנז אף המוכר עצמו אינו יודע בדרך כלל אם יש שעטנז בבגד.

התורה אסרה כל לבישה או העלאה על הגוף של בגד שיש בו חיבור של צמר עם פשתן.

בירושלמי, ברמב"ם ובשולחן ערוך נפסק שאין ללבוש בגד שיש ספק אם יש בו שעטנז עד שייבדק. יש מי שתלו זאת בשאלה אם השעטנז הוא כיום 'מיעוט המצוי', שיש כמה דעות בהגדרתו.

רבים מוכרים חליפות בלי תווית בדיקה, על סמך 'בדיקת מדגם'. אך האמת היא: א) בכל מצב שצריך בדיקה מן הדיון, יש לבדוק כל פריט, ולא דיי בבדיקת מדגם. ב) אפילו 'מדגם' אין כאן, כי לעיתים קרובות

הפרופ' בן-שמאי על רקע אחד המסמכים

מכתבים לשרים. המסמכים כתובים בפרסית יהודית, או בעברית באותיות ערביות. הגיעו לידינו גם שני דפים מהמשנה, ממסכת עבודה זרה, והנוסח בהחלט מתאים לגרסאות העתיקות".

הפרופ' בן-שמאי מספר על עבודת הספרייה: "אנו שואפים להשיג כל פרסום הקשור בתרבות היהודית, כדי להנחיל אותו לציבור. לא תמיד המשימה אפשרית, ולעיתים היא מעל יכולתנו הכספית". ומה עושים כשהמחיר גבוה מדי? "אפשר להתמקח, ויש דברים שראוי לרכוש גם במחיר גבוה, ואז אנחנו מנסים לגייס תורמים".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

חדש: סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

דמותו של המשיח • תהליכי הגאולה • מה יהיה בימות המשיח • תחיית המתים • ועוד

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

להזמנות: טל' 1-718-6041020

